

ΤΟ ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ (Απρίλιος 2005)

Συγγραφέας: ΜΑΡΙΑ ΦΛΩΡΟΥ

I. Εισαγωγή

Με το ν. 3010/2002 «Εναρμόνιση του Ν. 1650/1986 με τις Οδηγίες 97/11 Ε. Ε. και 96/61 Ε.Ε., διαδικασία οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα και άλλες διατάξεις» τροποποιήθηκαν οι διατάξεις του ν. 1650/1986 «Για την προστασία του περιβάλλοντος». Ο νόμος αυτός είχε εισαγάγει -με τις ΚΥΑ που εκδόθηκαν κατ' εφαρμογή του- το θεσμικό πλαίσιο για την (εκ των προτέρων) περιβαλλοντική αξιολόγηση έργων και δραστηριοτήτων και την επιβολή περιβαλλοντικών όρων σε συμμόρφωση προς τις επιταγές του άρθρου 24 παρ. 1 Συντ. και τις δεσμεύσεις που απέρρεαν από την κοινοτική νομοθεσία (Οδηγία 85/337/ΕΟΚ για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων δημόσιων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον). Οι νέες ρυθμίσεις (άρθρα 1-3 του ν. 3010/2002) αποβλέπουν αφενός στην αντιμετώπιση των αδυναμιών που εντοπίστηκαν κατά την δεκαπενταετή εφαρμογή του «συστήματος» του ν. 1650/1986 και αφετέρου στην εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας προς τις νεώτερες Οδηγίες: α) 97/11/ΕΕ για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημόσιων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (τροποποίηση της Οδηγίας 85/337/ΕΟΚ), και β) 96/61/ΕΕ για την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης. Τέλος, με τις διατάξεις του άρθρου 4 του εξεταζόμενου νόμου αναπροσαρμόζονται τα διοικητικά πρόστιμα που προβλέπονται από το άρθρο 30 του ν. 1650/1986 για τις περιπτώσεις ρύπανσης ή υποβάθμισης του περιβάλλοντος.

II. Οι λόγοι που επέβαλαν τις νέες ρυθμίσεις

Όπως είναι γνωστό, το νομικό πλαίσιο για την αξιολόγηση των επιπτώσεων που

προκαλούν ορισμένα έργα και δραστηριότητες στο περιβάλλον και την επιβολή των πρόσφορων περιβαλλοντικών όρων καθορίστηκε με τα άρθρα 3, 4 και 5 του ν. 1650/1986 και εξειδικεύθηκε έπειτα με: α) την ΚΥΑ 69269/5387/1990 σχετικά με την κατάταξη έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες, τον καθορισμό του περιεχομένου της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) και των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (Ε.Μ.Π.) και λοιπές συναφείς διατάξεις, και β) την ΚΥΑ 75308/5512/1990 (ΕτΚ 691 Β') για τον καθορισμό του τρόπου ενημέρωσης του κοινού. Οι εν λόγω κοινές αποφάσεις επιχείρησαν την εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας προς τις Οδηγίες 84/360/ΕΟΚ και 85/337/ΕΟΚ η πρώτη για την εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον από την υλοποίηση βιομηχανικών δραστηριοτήτων και η δεύτερη έργων και δραστηριοτήτων γενικότερα.

Στο χρονικό διάστημα που παρήλθε από την πρώτη εφαρμογή του θεσμού εντοπίστηκαν πρακτικές αδυναμίες και δυσλειτουργίες. Κατευθυντήρια ήταν ενπροκειμένω η συνδρομή της νομολογίας του Ε΄ Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, η λειτουργία του οποίου από το 1991 επηρέασε σημαντικά την εξέλιξη του ελληνικού Δικαίου Περιβάλλοντος. Στην Εισηγητική Έκθεση του νόμου αναφέρεται χαρακτηριστικά: «...κατά τη δεκαετία εφαρμογής του θεσμού των Μελετών Εκτίμησης των Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για έργα και δραστηριότητες, σειρά αποφάσεων της διοίκησης ελέγχθηκαν από το Συμβούλιο της Επικρατείας και λήφθηκαν σχετικές αποφάσεις. Ορισμένες εκ των αποφάσεων αυτών ανέδειξαν προβλήματα που σχετίζονται με το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο των Μελετών Εκτίμησης των Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και γενικότερα της περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων...».

Επίσης, κατά το ίδιο χρονικό διάστημα ενισχύθηκαν θεσμικά η αποκέντρωση και η τοπική αυτοδιοίκηση. Ειδικότερα, έγινε σημαντική αποκέντρωση των αρμοδιοτήτων που σχετίζονται με την περιβαλλοντική αδειοδότηση και την προστασία του περιβάλλοντος προς τις Περιφέρειες της Χώρας με τη δημιουργία των Διευθύνσεων Περιβάλλοντος και Χωροταξίας (Διευθύνσεις ΠΕ.ΧΩ.).

Αξίζει να σημειωθεί ότι παρεμφερή ζητήματα είχαν ανακύψει κατά την εφαρμογή της Οδηγίας 85/337/ΕΟΚ για την εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον από την υλοποίηση έργων και δραστηριοτήτων στο σύνολο σχεδόν των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για τον λόγο αυτό, ύστερα από πρόταση της Επιτροπής, το

Συμβούλιο των Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφάσισε την τροποποίηση της Οδηγίας 85/337/ΕΟΚ με την Οδηγία 97/11/ΕΕ. Εξάλλου, με τη θέση σε ισχύ της Οδηγίας 96/61/ΕΕ για την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης (“Integrated Preventive Pollution Control”) τροποποιήθηκε το καθεστώς περιβαλλοντικής αδειοδότησης ορισμένων δραστηριοτήτων, οι οποίες περιλαμβάνουν παραγωγικές και μη διαδικασίες με ενδυνάμει σοβαρούς κινδύνους για το περιβάλλον.

Η εκτίμηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων που συνεπάγονται ορισμένα έργα και δραστηριότητες στο περιβάλλον αποτελεί πλέον αναγκαίο εργαλείο για την πρόληψη της υποβάθμισης του περιβάλλοντος στο πλαίσιο της αρχής της αειφόρου ανάπτυξης, η οποία υιοθετήθηκε ρητά στην ελληνική έννομη τάξη μετά τη συνταγματική αναθεώρηση του 2001 (νέο άρθρο 24 παρ. 1 Συντ.). Κατά την Εισηγητική Έκθεση του ν. 3010/2002 «τα εργαλεία πρόληψης της υποβάθμισης του περιβάλλοντος πρέπει να βρίσκονται σε μια δυναμική πορεία και να εξελίσσονται συνεχώς, να εκσυγχρονίζονται και να αναβαθμίζονται, προκειμένου η άσκηση περιβαλλοντικών πολιτικών να γίνεται ολοένα και πιο αποτελεσματική». Οι προαναφερόμενοι λόγοι, καθώς και η υποχρέωση προσαρμογής της νομοθεσίας μας προς τις εν λόγω Οδηγίες επέβαλαν την τροποποίηση των άρθρων 3, 4 και 5 του ν. 1650/1986 και την αναβάθμιση του θεσμού των Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

III. Οι νέες διατάξεις

A. Με τον νέο νόμο ο θεσμός της περιβαλλοντικής αξιολόγησης αναμορφώνεται στα εξής ιδίως σημεία:

α. Διευρύνεται το πεδίο εφαρμογής του θεσμού της περιβαλλοντικής αδειοδότησης με την εισαγωγή νέων έργων και δραστηριοτήτων, για τα οποία απαιτείται πλέον εκπόνηση περιβαλλοντικών μελετών. Αυτό επιβάλλεται από την Οδηγία 97/11 και προβλέπεται να γίνει με την κατ’ εξουσιοδότηση της παρ. 1 του άρθρου 3 κανονιστική απόφαση.

β. Η κατάταξη των έργων και δραστηριοτήτων προβλέπεται να γίνει σε κατηγορίες, υποκατηγορίες και ομάδες. Με τον τρόπο αυτό παρέχεται η δυνατότητα βελτίωσης και αναβάθμισης των Μ.Π.Ε., αφού αυτές μπορεί να εξειδικευθούν ανά ομοειδείς ενότητες έργων και δραστηριοτήτων (π.χ. εξειδικευμένες προδιαγραφές ΜΠΕ για έργα οδοποιίας, λιμενικά έργα κ.λπ.). Η περαιτέρω κατηγοριοποίηση διευκολύνει επίσης την αποκέντρωση αρμοδιοτήτων περιβαλλοντικής αδειοδότησης, αφού το κριτήριο αποκέντρωσης είναι σαφές και συγκεκριμένο. Η αποκέντρωση αυτή προβλέπεται μάλιστα να φτάνει ως το επίπεδο του δήμου, εφόσον αυτός διαθέτει περιβαλλοντικές υπηρεσίες.

γ. Για την περιβαλλοντική αδειοδότηση των έργων και δραστηριοτήτων της Β' κατηγορίας (έργα μέσω περιβαλλοντικών επιπτώσεων) δεν απαιτείται πλέον η υποβολή δικαιολογητικών και η συμπλήρωση ερωτηματολογίου, αλλά η υποβολή περιβαλλοντικής έκθεσης και η αξιολόγηση της από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

δ. Καταργείται η διαδικασία της προέγκρισης χωροθέτησης. Σύμφωνα με την Εισηγητική Έκθεση του νόμου, «η νομική φύση της διαδικασίας αυτής δημιούργησε ιδιαίτερα προβλήματα και εμπλοκές τόσο με την Ε.Ε. όσο και με τις εθνικές δικαστικές αρχές λόγω της ερμηνείας που επικράτησε για τη δεσμευτικότητα του χώρου υλοποίησης του έργου ή της δραστηριότητας. Παράλληλα, η μελέτη για την προέγκριση χωροθέτησης δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις για την προστασία του περιβάλλοντος και τη διαχείριση των περιβαλλοντικών μέσων, αφού ήταν προσανατολισμένη σε πολύ γενικές χωροθετικές κατευθύνσεις. Έτσι δεν βοηθούσε όμως στον προκαταρκτικό σχεδιασμό των έργων και δραστηριοτήτων, με τρόπο φιλικό προς τα περιβάλλον».

Η διαδικασία της προέγκρισης χωροθέτησης αντικαθίσταται με την πρώτη φάση της ενιαίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης, που ονομάζεται *προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση*. Με την αναμόρφωση της διαδικασίας διασφαλίζεται η ενότητα της α' φάσης της περιβαλλοντικής αδειοδότησης και επιδιώκεται η ενεργοποίηση της αρμοδιότητας για την περαίωση της συνολικής διαδικασίας. Υπό το προηγούμενο καθεστώς τα όργανα της διοίκησης που ήταν αρμόδια για την προέγκριση χωροθέτησης ήταν διαφορετικά από εκείνα που χορηγούσαν την έγκριση περιβαλλοντικών όρων, με συνέπεια την πρόκληση καθυστερήσεων και τη διαμόρφωση αφιλόξενου επενδυτικού κλίματος. Επίσης διασφαλίζεται η

ορθολογική αλληλουχία των απαιτούμενων μελετών για την υλοποίηση έργων του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα.

Συγκεκριμένα, από το πρώιμο στάδιο σχεδιασμού ενός έργου ή δραστηριότητας, υποδεικνύονται στον επενδυτή οδηγίες και κατευθύνσεις, προκειμένου να προσαρμόζονται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στην ανάγκη προστασίας του περιβάλλοντος και στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής. Κατά την Εισηγητική Έκθεση του νόμου, «ο επενδυτής δεν αιφνιδιάζεται από τη διοίκηση και σχεδιάζει την επένδυση με αίσθημα ασφάλειας, λόγω των περιβαλλοντικών κατευθύνσεων που του έχουν δοθεί από τη διοίκηση».

ε. Αυξάνεται η χρονική διάρκεια της διαδικασίας έγκρισης περιβαλλοντικών όρων από 60 σε 90 ημέρες. Μέσα στις 90 ημέρες πρέπει να γνωμοδοτήσουν οι υπηρεσίες των συναρμόδιων Υπουργείων και να ολοκληρωθεί η διαδικασία δημοσιοποίησης (Νομαρχιακό Συμβούλιο) και διαβούλευσης με το κοινό και τους φορείς εκπροσώπησής του. Κατά την Εισηγητική Έκθεση, «το διάστημα των 90 ημερών κρίνεται ρεαλιστικό γι' αυτή τη φάση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης και η συνολική επιτάχυνση της διαδικασίας (που σήμερα παρά την πρόβλεψη του νόμου για 60 ημέρες διαρκεί πολύ περισσότερο και από 90 ημέρες) επιδιώκεται να επιτευχθεί με την ενιαιοποίηση της αρμοδιότητας αδειοδότησης και την αποκέντρωσή της με σαφή κριτήρια».

στ. Δημοσιοποιείται όχι μόνον η Μ.Π.Ε. αλλά και η γνωμοδότηση της διοίκησης για την προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση έργου ή δραστηριότητας. Η επιλογή αυτή εναρμονίζεται με την αρχή της διαφάνειας και διασφαλίζει το δικαίωμα πρόσβασης των πολιτών στην περιβαλλοντική πληροφόρηση.

Β. Οι κρίσιμες επιμέρους ρυθμίσεις του νέου νόμου είναι οι ακόλουθες:

Με το άρθρο 1 αντικαθίσταται το άρθρο 3 του ν. 1650/1986, ώστε τα έργα και οι δραστηριότητες, εκτός από την κατάταξη τους σε κατηγορίες ανάλογα με την ένταση, το είδος και το μέγεθος των επιπτώσεων τους στο περιβάλλον, να μπορεί να κατατάσσονται και σε ομοειδείς ενότητες (ομάδες), όπως π.χ. έργα οδοποιίας, λιμενικά έργα, βιομηχανικές εγκαταστάσεις κ.λπ.. Η κατάταξη των έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες, υποκατηγορίες και ομάδες γίνεται με απόφαση του

Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

Προσωρινή ένταξη έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και ομάδες μπορεί να γίνει με απόφαση του αρμόδιου Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και για Δημόσιων Έργων, όταν τα έργα ή οι δραστηριότητες αυτές είναι πρωτοεμφανιζόμενα και δεν έχουν συμπεριληφθεί και καταταγεί με την κανονιστική απόφαση που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 3. Στην περίπτωση όμως αυτή, η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης του υπόψη έργου ολοκληρώνεται με την έκδοση της προβλεπόμενης Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, εξαρτάται δε από την έκδοση νέας κοινής υπουργικής απόφασης για την οριστική κατάταξή του.

Με το άρθρο 2 αντικαθίσταται το άρθρο 4 του ν. 1650/1986, προκειμένου να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής των έργων και δραστηριοτήτων, για την πραγματοποίηση των οποίων απαιτείται η εκ των προτέρων εκτίμηση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Η έγκριση περιβαλλοντικών όρων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την έκδοση των διοικητικών πράξεων που απαιτούνται κατά περίπτωση για την πραγματοποίηση ενός έργου ή μιας δραστηριότητας. Σύμφωνα πάντως με την Εισηγητική Έκθεση του νόμου, «η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος και η απόφαση για την προεπιλογή αναδόχων, προκειμένου να διερευνηθεί η δυνατότητα των δυνάμεων της αγοράς να υλοποιήσουν ένα έργο ή μια δραστηριότητα εθνικής σημασίας, δεν αποτελεί διοικητική πράξη για την πραγματοποίηση του έργου ή της δραστηριότητας, αλλά διερευνητική, προπαρασκευαστική ενέργεια, η οποία μπορεί να μην τελεσφορήσει».

Η έγκριση περιβαλλοντικών όρων για έργα και δραστηριότητες της πρώτης κατηγορίας ανατίθεται στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και στον κάθε φορά αρμόδιο Υπουργό, καθώς και στο Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας. Για την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων στα έργα και τις δραστηριότητες της πρώτης κατηγορίας γνωμοδοτούν οι Οργανισμοί Αθήνας και Θεσσαλονίκης, αντίστοιχα, καθώς και οι Οργανισμοί που θα συσταθούν σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν. 2508/1997.

Για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων της Β' κατηγορίας του ν. 1650/1886 δεν αρκεί η υποβολή δικαιολογητικών. Απαιτείται πλέον

η υποβολή *Περιβαλλοντικής Έκθεσης*, δηλαδή έκθεσης που να τεκμηριώνει τη συμμόρφωση τους προς τις διατάξεις που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος. Με απόφαση του αρμοδίου Νομάρχη, η οποία εγκρίνεται από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, είναι δυνατόν να ανατίθεται η έγκριση περιβαλλοντικών όρων, για ορισμένα έργα και δραστηριότητες αυτής της κατηγορίας στον οικείο Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης (κατά κανόνα Δήμο), εφόσον αυτός διαθέτει την αναγκαία διοικητική υπηρεσία.

Έργα και δραστηριότητες της Β' κατηγορίας, των οποίων η λειτουργία ή πραγματοποίηση αποφασίζεται ή εγκρίνεται από περιφερειακές Υπηρεσίες, αδειοδοτούνται περιβαλλοντικά από τις αρμόδιες Υπηρεσίες Περιβάλλοντος της οικείας Περιφέρειας. Η διαδικασία της Προέγκρισης Χωροθέτησης έργων και δραστηριοτήτων της Α' κατηγορίας καταργείται και αντικαθίσταται από τη διαδικασία της *Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης με βάση Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.)*.

Για την προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση, λαμβάνονται υπόψη :

- οι γενικές και ειδικές κατευθύνσεις της χωροταξικής πολιτικής,
- η περιβαλλοντική ευαισθησία της περιοχής,
- τα χαρακτηριστικά των ενδεχόμενων περιβαλλοντικών επιπτώσεων,
- τα οφέλη για την εθνική οικονομία, την εθνική ασφάλεια, τη δημόσια υγεία και η εξυπηρέτηση άλλων λόγων δημοσίου συμφέροντος,
- οι θετικές επιπτώσεις στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον σε μία ευρύτερη περιοχή από εκείνη που επηρεάζεται άμεσα από το έργο ή τη δραστηριότητα.

Η προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση έργου ή δραστηριότητας γίνεται, αφού εξετασθούν, εκτός από τις προαναφερθείσες γενικές παραμέτρους, η θέση, το μέγεθος, το είδος, η εφαρμοζόμενη τεχνολογία, τα γενικά τεχνικά χαρακτηριστικά του έργου ή της δραστηριότητας, η χρήση των φυσικών

πόρων, η σωρευτική δράση με άλλα έργα, η παραγωγή αποβλήτων, η ρύπανση και οι οχλήσεις, καθώς και ο κίνδυνος πρόκλησης ατυχημάτων, ιδίως από τη χρήση ουσιών ή την εφαρμοζόμενη τεχνολογία. Η προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση συνιστά την «κατ' αρχήν» άποψη της διοίκησης ως προς τη θέση, το μέγεθος, το είδος, την εφαρμοζόμενη τεχνολογία και τα γενικά τεχνικά χαρακτηριστικά του έργου ή της δραστηριότητας. Η οριστική άποψη της διοίκησης ενσωματώνεται στην απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων που αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίηση ενός έργου ή μιας δραστηριότητας.

Η διοίκηση, προκειμένου να εγκρίνει περιβαλλοντικούς όρους, μπορεί, κατά την προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση οποιασδήποτε πρότασης έργου ή δραστηριότητας, να απαιτήσει την υποβολή περιβαλλοντικής μελέτης ανώτερης κατηγορίας και να υπαγάγει το έργο ή τη δραστηριότητα στη διαδικασία έγκρισης περιβαλλοντικών όρων ανώτερης κατηγορίας από αυτήν που υπάγεται, αν -ενόψει των στοιχείων του σχετικού φακέλου- αναμένεται ότι θα προκύψουν σοβαρές, δυσμενείς επιπτώσεις για το περιβάλλον.

Στην εκλογίκευση και συντόμευση της διαδικασίας αποβλέπει και η ρύθμιση κατά την οποία, αν οι αρμόδιες για τη διατύπωση γνώμης αρχές δεν απαντήσουν μέσα στις καθορισμένες προθεσμίες, τότε οι αρμόδιες κάθε φορά Υπηρεσίες περιβάλλοντος της κεντρικής ή περιφερειακής διοίκησης ή της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης μπορεί να προχωρήσουν στην έκδοση της απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων χωρίς τη γνωμοδότησή τους.

IV. Οι σχετικές κανονιστικές πράξεις

Για την εφαρμογή των πιο πάνω ρυθμίσεων του νόμου προβλέπεται η έκδοση σειράς κανονιστικών πράξεων. Συγκεκριμένα προβλέπεται η έκδοση των ακόλουθων ΚΥΑ:

α. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, καθορίζονται η διαδικασία, οι αρμόδιες αρχές και ο τύπος των απαιτούμενων μελετών

περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων.

β. Με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού καθορίζονται οι προδιαγραφές και τα περιεχόμενα των κάθε τύπου Προμελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.) και Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) για κάθε ομάδα, κατηγορία και υποκατηγορία έργων ή δραστηριοτήτων, καθώς και τα απαραίτητα δικαιολογητικά που πρέπει να τις συνοδεύουν. Με απόφαση των αρμοδίων Γενικών Διευθυντών των ιδίων ως άνω Υπουργείων, μπορεί να ρυθμιστούν λεπτομέρειες για την πληρέστερη εφαρμογή των παραπάνω κοινών υπουργικών αποφάσεων.

γ. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζονται οι αμοιβές για τις Προμελέτες και τις Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων έργων και δραστηριοτήτων.

δ. Επίσης, με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Οικονομικών καθορίζεται το ύψος, ο τρόπος, η διαδικασία, η διαχείριση και απόδοση, καθώς και κάθε άλλη συναφή λεπτομέρεια σχετικά με τα ανταποδοτικά τέλη που καταβάλλονται υπέρ του Ε.Τ.Ε.Ρ.Π.Σ. προκειμένου για την περιβαλλοντική αξιολόγηση και αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων τόσο του ιδιωτικού όσο και του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Οι προαναφερόμενες υπουργικές αποφάσεις προβλέφθηκε να εκδοθούν εντός έξι μηνών από τη δημοσίευση του νόμου. Πράγματι, με βάση τις εξουσιοδοτικές διατάξεις που προπαρατέθηκαν εκδόθηκαν:

Η κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών - Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων «Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 3010/2002 “Εναρμόνιση του Ν. 1650/86 με τις οδηγίες 97/11/ΕΕ κ.ά (Α΄ 91)”» (ΕτΚ, Β΄, τ. 1022/5.8.2002). Η κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων «Διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.) και Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.) σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 1650/1986 (Α΄ 160) όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 3010/2002 “Εναρμόνιση του Ν.

1650/1986 με τις οδηγίες 97/11/ΕΕ και 96/61/ΕΕ... και άλλες διατάξεις” (Α΄ 91)» (ΕτΚ Β΄ τ. 332/20.3.2003). Η κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων «Καθορισμός τρόπου ενημέρωσης και συμμετοχής του κοινού κατά τη διαδικασία έγκρισης περιβαλλοντικών όρων των έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 5 του Ν. 1650/1986 όπως αντικαταστάθηκε με τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 3 του Ν. 3010/2002» (ΕτΚ Β΄ τ. 1391/29.9.2003).

V. Αντί επιλόγου

Ευπρόσδεκτη, αλλά και αναγκαία για την εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με τις νεώτερες συναφείς κοινοτικές ρυθμίσεις, είναι η αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου για την περιβαλλοντική αδειοδότηση, καθώς και ο εμπλουτισμός του. Όπως συνέβη με το προηγούμενο «σύστημα», πρέπει να αναμένουμε να υποβληθούν οι νέες διατάξεις στη «βάσανο» της εφαρμογής τους και, στη συνέχεια, του ακυρωτικού ελέγχου από το Συμβούλιο της Επικρατείας. Είναι ίσως ο καλύτερος τρόπος για να αναδειχθούν ενδεχόμενα πλεονεκτήματα και ελλείψεις του νέου συστήματος για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, προκειμένου η κριτική να αποβεί γόνιμη και χρήσιμη και όχι απλώς θεωρητική αναζήτηση, απρόσφορη ίσως για την αντιμετώπιση των κρίσιμων ζητημάτων που συναρτώνται με την προστασία του περιβάλλοντος και την αειφόρο ανάπτυξη.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

Ε. Κουτούπα-Ρεγκάκου, Η διοικητική διαδικασία εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, Αθήνα 1995.

Α. Τάχος, Δίκαιο προστασίας περιβάλλοντος, Θεσσαλονίκη, 1998.

Μάριου Χαϊνταρλή, Το νομικό καθεστώς των οχλουσών εγκαταστάσεων. Όψεις του Δικαίου του περιβάλλοντος, Αθήνα-Κομοτηνή 1999.

Α. Παπαπετρόπουλου, Οι μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων στην ευρωπαϊκή και την ελληνική έννομη τάξη, Αθήνα 2003.

Γλ. Σιούτη, Εγχειρίδιο δικαίου περιβάλλοντος, Αθήνα, 2003.

Δ. Μέλισσα, Νομολογιακές και νομοθετικές εξελίξεις στο δίκαιο του περιβάλλοντος. Συμβολή στην ερμηνεία του άρθρου 2 του ν. 3010/2002, Αρμενόπουλος, τ. 12 (2004), σ. 1653-1660.

Ε. Κουτούπα-Ρεγκάκου, Δίκαιο του Περιβάλλοντος, Αθήνα - Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2005.